

DE MOLLUSKENCOLLECTIE VAN HET AMERICAN MUSEUM OF NATURAL HISTORY

Een van de grootste Musea ter wereld is ongetwijfeld het American Museum of Natural History in New York. Enige cijfers zullen de lezers wellicht kunnen overtuigen: het Museum heeft 600 man personeel, jaarlijks twee miljoen bezoekers. Het geeft vier wetenschappelijke en twee populaire tijdschriften uit.

De wetenschappelijke afdeling van het Museum heeft zeven departementen voor zoölogie, drie voor palaeontologie, en elk een voor geologie, mineralogie, anthropologie en botanie, bovendien een planetarium, natuurlijk een bibliotheek (100.000 delen) en dan nog vijf biologische stations op diverse plaatsen in de U.S.A.

Verder heeft het Museum drie cafetaria (waarvan één voor het personeel), een winkel, enkele zalen voor lezingen of filmvoorstellingen (de grootste voor 600 bezoekers), eigen drukkerij, een ziekenafdeling met twee verpleegsters, en eigen museumpolitie.

Het personeel is sterk gespecialiseerd, voor elke taak zijn een of meer mensen beschikbaar, zo is er bijvoorbeeld een man wiens dagtaak het is de opgebrande lampen uit te draaien en door nieuwe te vervangen.

De Molluskencollectie is onder beheer van het "Department of Living Invertebrates", dat "living" is noodzakelijk om de afdeling te onderscheiden van het "Department of Fossil Invertebrates". Totaal bezit zij meer dan één miljoen exemplaren schelpen, en tussen de 80.000 en 100.000 "lots". Onder een "lot" verstaan we een of meer exemplaren van dezelfde soort en dezelfde vindplaats, op dezelfde datum verzameld.

Het Museum werd in 1869 opgericht, en de schelpencollectie is ook in de vorige eeuw ontstaan uit privé-collecties die aangekocht of geschonken zijn. Deze privé-collecties vormen de basis van de museumcollectie, wij noemen de collecties van J.C. Jay, F.A. Constable, W.A. Haines, D.J. Stewart en H.E. Crampton.

Aan de schelpencollectie is in de loop der jaren weinig aandacht besteed, zij was o.a. ondergebracht bij de afdelingen mineralogie (tot 1891) en geologie (tot 1901). In 1901 kwam er een afdeling voor alle ongewervelde dieren, maar in 1909 werden de Insecten en Spinnen afgescheiden tot een aparte afdeling, en de Mollusken en overige Invertebrata werden ondergebracht in een afdeling bij de Vissen, die toen "Department of Fishes and Aquatic Biology" werd genoemd. Maar een eigen conservator voor de Weekdieren was niet aanwezig. Dit is wel eens schadelijk geweest voor de collectie, omdat zeldzame schelpen werden geruild tegen andere objecten. Er is zelfs een directeur geweest, die het plan had om de molluskencollectie weg te doen !

De schelpencollectie heeft dan ook nooit een bijzondere naam gehad in de U.S.A., en werd niet als zodanig genoemd door R. Tucker Abbott in zijn boek "American Seashells" onder het hoofdstuk "Outstanding collections".

Sedert enige jaren echter is de collectie tot leven gebracht, toen in 1955 dr. W.K. Emerson werd benoemd tot conservator voor malacologie. Door zijn activiteit werd besloten weer een aparte afdeling op te richten voor levende Invertebrata, dit werd een feit op 1 juli 1960, toen de afdeling voor "Fishes and Aquatic Biology" werd gesplitst in "Living Invertebrates" en "Fishes". (De Insecten en Spinnen blijven in de afdeling voor Entomologie).

Dr. Emerson werd hoofd van de afdeling, als conservator voor Helminthologie werd dr. M.L. Jones aangesteld, een derde conservator is dr. Dorothy E. Bliss, die fysiologisch werk aan Crustacea verricht. Verder heeft de afdeling enkele "Research associates"; dit is te beschouwen als een erctitel. Research associates ontvangen geen salaris, maar genieten verder alle faciliteiten die de wetenschappelijke staf bezit. Als zodanig zijn benoemd dr. H.W. Stunkard (parasitoloog), dr. L.H. Hyman (Invertebratenzoologe) en dr. W.J. Clench (malacoloog). De eerste twee werken op dit Museum, laatstgenoemde werkt aan het Museum of Comparative Zoology in Cambridge, Mass.

Aangezien de Mollusken jarenlang wetenschappelijk waren veronachtzaamd, werd besloten allereerst deze collectie te reorganiseren volgens een modern classificatiesysteem. Hiervoor werd een tijdelijke kracht aangetrokken, "research fellow" genaamd, welke rol sedert 1 juni 1960 door schrijver dezes wordt waargenomen. De collectie moet tevens worden uitgebreid, derhalve werd op 1 juli 1960 de amateur-malacoloog, W.E. Old, aangesteld. Zijn taak is hulp te verlenen bij de reorganisatie, alsmede door ruilingen met vele ruiladressen over de gehele wereld de collectie te verrijken. Een andere hulp bij de afdeling is de assistent F. Weir, die al een dertigtal jaren aan het Museum verbonden is. In de tijd dat er geen mollusken-conservator was, heeft hij de collectie verzorgd, gecatalogiseerd, nieuwe aanwinsten ingeschreven, enz. In de loop der jaren heeft hij veel malacologische kennis verworven, en hij weet blindelings de weg in de collectie. Momenteel verzorgt hij het inschrijven van nieuwe aanwinsten van de zich snel uitbreidende collectie, en wordt daarbij enkele dagen per week bijgestaan door enkele dames, die dit werk als volontair verrichten. Bovendien beschikt de afdeling "Living Invertebrates" nog over een secretaresse alsmede enkele andere assistenten, deze laatsten houden zich echter niet met malacologie bezig.

Officieel is het Museum niet verbonden aan een Universiteit, maar in de vacantiетijd zijn er wel geregeld studenten aanwezig.

Bij de reorganisatie van de Molluskencollectie wordt de indeling gevolgd van Wenz en Zilch. Voor de Gastropoda (althans de schelpdragende) is dit systeem thans gereed. De collectie is opgeborgen in 250 metalen kasten; waarin per kast 20 houten laden passen. De droge schelpen bevinden zich in kartonnen doosjes, waarvan 6 maten voorhanden zijn. Kleine soorten zitten in glazen buisjes, en de buisjes in de doosjes. Bij de reorganisatie worden de oude doosjes door nieuwe vervangen. Elke schelp is met Oost-Indische inkt genummerd, dit nummer staat ook op het etiket, en de etiket-gegevens staan tevens vermeld op cataloguskaarten. Er zijn twee kaartcatalogi van de collectie, een volgens het nummer en een volgens de systematiek. Bij de kleine soorten bevindt zich een papierstrookje met het nummer in het glazen buisje. Zeldzame soorten bevinden zich op watten in kartonnen doosjes met glasdeksels. De alcoholcollectie is gescheiden van de droge mollusken. Het geheel is ondergebracht in enkele zaaltjes. Het typemateriaal is apart opgeborgen in afgesloten stalen kasten.

Elke wetenschappelijke onderzoeker alsmede elke assistent heeft een eigen kamer met telefoon (het Museum heeft drie telefonistes). Geldgebrek kent het Museum nauwelijks, wat aangeschaft moet worden, (leatuur, etiketten, enz.) wordt aangeschaft. Leatuur vaak in meer exemplaren om heen en weer lopen naar bibliotheek of collega's te vermijden.

De huidige showcollectie werd in 1946 opgesteld, zij is gering van omvang, maar binnen 9 jaar (in 1969 bestaat het Museum 100 jaar) moet een geheel nieuwe showcollectie worden ingericht.

Het zal mij een genoegen zijn Nederlandse malacologen, die New York mochten bezoeken, op het Museum te ontvangen.

H.E. Coomans.